

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— Rr.
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in tujemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Računi pri pošto čekovnem zavodu:
Ljubljana št. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Posizioni montane in Tunisia occupate

Nuclei avversari nella Sirtica annientati — 5 grandi mercantili gravemente danneggiati

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 23 dicembre il seguente bollettino n. 942:

In Tunisia gruppi di combattimento italiani e germanici hanno guardagnato terreno dopo vivaci scontri locali, occupando posizioni montane tenacemente difese. Contrattacchi nemici sono stati respinti. Abbiamo fatto prigionieri e catturato materiale.

Nella Sirtica nuclei avversari che tentavano azioni di disturbo venivano annientati. Durante la giornata batterie contraeree abbatterono due apparecchi britannici.

Velvoli germanici in attacchi contro convoglio anglo-americano di rifornimento nelle acque algerine hanno colpito negli ultimi due giorni e gravemente danneggiato 5 grandi mercantili e una torpediniera.

V Tunisu zasedene gorske postojanke

V Sirtiki uničene skupine nasprotnika — 5 velikih trgovskih ladij hudo poškodovanih

Glavni stan italijanskih Oboženih sil je objavil 23. decembra naslednje 942. vojno poročilo:

V Tunisu so italijanske in nemške vojske skupine po živahnih krajevnih spopadih pridobile na ozemlju; zasedle so žilavo branjene gorske postojanke. Protinapadi sovražnika so bili odbiti. Zajeli smo nekaj sovražnikov in zaplenili vojni material.

V Sirtiki so bile uničene skupine nasprotnikov, ki so poskušale motilne akcije. V teku dneva so protiletalske baterije sestrelile dve britanski letali.

Nemška letala so na napadu na anglo-ameriške preskrbovalne konvoje v alžirskih vodah zadnja dva dneva zadela in težko poškodovala pet velikih trgovskih ladij in eno torpedovko.

Iz nemškega vojnega poročila

Nemško vojno poročilo pravi o bojih v Sredozemlju in Severni Afriki:

V Libiji so bili uničeni sovražni napadni oddelki.

Nemško-italijanske bojne skupine so v Tunisu vrgele sovražnika s trdovratno branjene gorske postojanke. Pripeljanih je bilo mnogo ujetnikov in tudi plena. En sovražni eskadron je bil popolnoma uničen.

Vzhodno od Bugie sta bila med napadom nemških bojni letal zažgana dva velika prevozna parkirišča, med njima 12.000 do 15.000 tonska potniška ladja. Rušila letala so dosegla bombe zadetke na sovražni podmorici. Računati je treba z njeno izgubo. Ponoči so bile bombardirane pristaniške naprave v Boni in neko sovražno letalsko oporišče v Alžiru.

Ameriško razžetvaranje zaradi neuspehov v Tunisu

Bueno Aires, 23. dec. s. Nezadovoljstvo zaradi neuspehov v Tunisu se kaže že tudi v severnoameriških listih. Ki sedaj priznavajo, da so se načrti ameriškega vrhovnega poveljstva izjalovili sprito nagle intervencije sil Osi. Newyorški list

Sredozemsko morje zaprto za angleške ladje

Carigrad, 23. dec. s. Vojaski kritik lista »Tasvir Efkare« komentira izjave generala Cunninghama in piše med drugim, da je oskrba 8. britanske armade postala povsem nemogoča iz zapadnega Sredozemlja, saj se je ta pot izkazala za izredno težavno za Angleže še celo tedaj, ko Osi še ni zasedla strateških postojank v Tunisu. Sedaj lahko Osi sleherni premikanje angleškega brodogradništva v Sredozemlju zaustavi s svojimi oporišči na Siciliji, na Sardiniji, v Tunisu, na Panteleriji in na Kreti. Oskrbovanje 8. armade se torej lahko vrši samo preko Egipta, kamor prispje potrebna oskrba po dolgi poti okrog Rta Dobre nade.

Zmaga bo nagradila vse žrtve in napore Članek ministra dr. Göbbelsa v reviji »Das Reich«

Berlin, 23. dec. s. V svojem običajnem tedenskem članku v tedniku »Das Reich« cmenja propagandni minister dr. Göbbels ogromne žrtve nemškega naroda v prvi svetovni vojni, kakor tudi žrtve, ki jih mora sedaj že nad tri leta prenašati, da bi končno dosegel svoj zasanjani cilj: bodočnost trajnega miru in blagostanja, bodočnost, ki jo pričakujejo z nemškim narodom tudi vsi narodi nove Evrope. Nobeno stoletje, piše na nekem mestu minister, ni nemškega naroda veljalo toliko krvi kakor naše. To pa zaradi tega, ker smo morali med drugim plačati krivde in napake naših očetov in dedov, ki so si dovoljevali luksuz pretrpano individualnega in partikularističnega življenja. Danes smo

se tudi zaradi njihove krivde znašli pred težkimi nalogami. Zgodovina ne pozna niti sočustvovanja, niti usmiljenja, kajti kar se ni storilo, je treba prej ali slej storiti. In zgodovina zahteva, da tako rečem, obresti od obrestí, kar ima za posledico, da je breme prečutih vprašanj, ki jih moramo rešiti, naposled zelo težko. Navzlic vsemu pa ga moramo prenesti, ako nečemo, da nas stre. Kamor koli se ozremo, vidimo vprašanje in probleme, ki se jih moramo lotiti in jih vršiti. Pot je zelo težka, vendar ne moremo in ne smemo nazaj. Cilj moramo doseči za vsako ceno. Sedaj je še noč in samo zvezde razsvetljujejo našo težko pot, toda na vrhu nas čaka svetlo sonce: sonce zmage!

Tekmo med torpedi in ladjedelnicami dobivajo torpedi sil Osi

Berlin, 23. dec. s. V zvezi s podmorniško vojno zasluži pozornost članek znanega pomorskega strokovnjaka kontraadmirala Gadova, ki piše med drugim:

Zelo značilno je, da kažejo visoke osebnosti od onkraj Rokavskega preliva in Atlantika precejšnjo zaskrbljenost zaradi vedno bolj jasnih posledic podmorniške vojne. Tako je n. pr. Donald Nelson obžaloval, da ni ritem v pomorski gradnji v Zedinjenih državah dosegel predvidene naglice, zlasti v pogledu gradnje petrolejskih ladij. Tu bo treba izpolniti zelo vznemirljivo vrzel, ki jo je napravilo podmorniško orožje Osi in ki znaša 4.600.000 potopljene petrolejske ladjevja v 40 mesecih vojne.

Kanadski minister za oboroževanje Howe priznava, da tekme med torpedi in ladjedelnicami še daleč niso doble ladjedelnice, ki so mogle doslej nadomestiti komaj 60 odstotkov izgub. Tudi ni nikakih izgledov, da bi se te razmere mogle naglo izboljšati. Toda ni, nadaljuje kontraadmiral, lahko domneva, da nekaj bolj zanimivih številk, n. pr. naslednje: da bo v kratkem doseženo v pogledu potopitev novo prvenstvo 28 milijonov ton, kar odgovarja približno polovici vse svetovne tonaže, ne da bi pri tem upoštevali, da so v vseh angleških in ameriških ladjedelnicah tudi ladje v popravilu. Isti Howe je v tej zvezi de-

Dominioni se odmi-kajo od Anglije

Rim, 23. dec. s. Počasi se britanski dominioni popolnoma odmi-kajo od svoje domovine tudi v gospodarskem pogledu. Doznavamo se namreč, da namerava Južnoafriška unija v najkrajšem času plačati 62 milijonov funtov, ki predstavljajo njen dolg nasproti Veliki Britaniji, tako da ne bo potem ta dominion imel nobenih finančnih obveznosti do Londona. Indijska in kanadska vlada sta prav tako že vrnila večji del svojih dolgov Londonu. Finančni urednik lista »Manchester Guardian« piše danes, da so se angleške investicije v dominionih močno zmanjšale in se v zaskrbljenostjo vprašuje, kakšne bodo ne le finančne, temveč tudi politične posledice teh sprememb.

Vdor v sovražne položaje pri Voronežu

Hud sovjetski poraz ob Tereku — Ob srednjem Donu ter med Donom in Volgo ostre borbe z velikimi izgubami za sovražnika

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 23. dec. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Nemške oklopne čete so severno od Tereka, potem ko so krvavo zavrnile močne napade, sledile bežečemu nasprotniku ter pripeljale nad 400 ujetnikov in zažgale oklopni vlak.

Pri ponovnih brezuspešnih napadih med Volgo in Donom in v Stalingradu so utrpele sovjetske čete velike izgube.

Ob srednjem Donu trajajo hude borbe dalje.

Pri Voronežu so nemške čete prodrle preko zamrle reke v sovražne postojanke in razdejale številne bojne postojanke. Posadke so bile uničene ali pa ujele, protinapadi pa razbiti deloma že na izhodišnih postojankah.

V srednjem in severnem odseku fronte samo borbe krajevnega pomena odnosno delovanje izvidniških in napadalnih oddelkov.

Napadi na oporišče Velike Luki so se razbili ob hrabrem zadržanju nemške posadke.

Posamezna angleška letala so podnevi in pretekle noč izvršila nenčinkovito vznemirljive napade na severozapadno nemško ozemlje. Pri tem sta bili sestreljeni dve letali, eno pa še ob francoski obali.

Na jugu Anglije so bojna letala podnevi obmetavala več krajev z rušilnimi in zažigalnimi bombami.

Dne 17. decembra je bila pri Bordeaux zasačena in uničena sabotažna skupina. Še preden je mogla izvršiti svojo nalogo.

Uspešni boji pri Toropcu in na severnem odseku

Berlin, 23. dec. s. Iz vojaškega vira se doznava, da so čete nemške obrambne linije zapadno od Toropca včeraj odbile nove boljševiške napade v zagrznenih borbah. Na severnem odseku vzhodnega bojišča je beležiti živahno delovanje izvidniških oddelkov in spopade patrol, ki so se vsi zaključili z uspehi za nemške čete.

S finskih bojišč

Helsinki, 23. dec. s. Vrhovno poveljstvo finskih oboroženih sil poroča: V zadnjih 24 urah so bili na vzhodnem odseku bojišča ob Karelski ožini in ožini Aunus zavrnjeni ponovni napadali in prodorni poizkusi sovjetskih skupin in oddelkov. Na bojišču Vzhodne Karelije je bilo živahno delovanje patrol z obeh strani, zlasti na srednjem in severnem odseku.

Sinja eskadra na obisku v španski domovini

San Sebastian, 23. dec. s. Na povratku iz Rusije je prispela semkaj »sinja eskadra«, ki so jo sprejeli oblasti in ogromna navdušenja množica, ki je vzvikala Španiji in silam Osi. Po kratkem postanku so hrabri letalci odpotovali proti Madridu.

Albanija odločno odbija vse sovražne intrige

Manifestacijska seja vrhovnega fašističnega korporacijskega sveta v Tirani

Tirana, 23. dec. s. V albanski javnosti in albanskih listih se pojavljajo nove reakcije proti najnovejšim trditvam ministrov in propagande v Angliji, Ameriki in Rusiji, propagande, ki skuša potvrditi resnico in ki je spet enkrat pokazala vse zle namene politikov sovražnih sil, ki so v popolnem nasprotju s svetimi nacionalnimi pravicami Albanije. Albanski listi opozarjajo na sovražne spletke proti albanski etnografski edinstvi in navajajo za njih pobijanje neovrgljive dokaze. List »Tomorri« opozarja med drugim na izjave predsednika tako zbrane grške vlade v Londonu, ki je glede na Edenove izjave in navzlic rezervam v teh izjavah, zlasti v kolikor gre za grški pohlep do južnih albanskih pokrajin, takoj izjavil po londonskem radiu, da se tako zvana vlada, ki jo on predstavlja, nikakor ne odpoveduje starih grških težnjam po cvetočih južnih albanskih pokrajinah. Nov demanti dnevnih mistifikacij anglosake propagande nudi isti list, ki objavlja nekatere najbolj čudne izmišljotine londonskega radija in poziva albansko javnost naj te izmišljotine sodi v skladu s stvarnostjo, ki je vsem znana.

Se večjo in slovesnejšo potrditev enodušne obsodbe pa smo doživeli na današnji izredni seji albanskega vrhovnega fašističnega korporacijskega sveta, ki se je vršila v navzočnosti predsednika vlade, vsega članov vlade, in skoro vseh svetnikov, ki so nosili uniformo in črno srtačo.

V posebni tribuni je zasedel svoje mesto vrhovni poveljnik Oboženih sil v Albaniji z drugimi visokimi oficirji. V ostalih tribunah so se razmestile najvišje civilne in verske oblasti, konzularni zbor, med njimi nemški generalni konzul ter velika množica občinstva. Predsednik Koliqi je otvoril sejo in odredil pozdrav Kralju in Cesarju ter Duceju. Po čitanju zapisnikov prejšnje seje, je dal besedo predsedniku vlade, ki je spregovoril te-le besede:

Govor predsednika vlade

»Tovariši, zadovoljen sem, da Vam lahko sporočim, da je bila naša Albanija zadnje dni predmet uradnih manifestacij v treh velikih prestolnicah držav, s katerimi smo v vojni: odgovorni ministri Velike Britanije, Zedinjenih držav in Sovjetske zveze so drug za drugim in, rekli bi, skoraj soglasno, podali važne uradne izjave o usodi naše države po končani vojni. Odmev teh izjav v listih in oficijoznih agencijah je bil velik in tudi predsednik grške vlade s sedežem v Londonu je spregovoril svoje. Doslej so vse sovražne države, vsaj v svojih uradnih krogih, hermetično molčale glede Albanije, kakor da bi bila naša domovina v tej gigantski borbi narodov brez pomena. Sedaj pa so se je njih državniški spomnili kar vsi naenkrat. Kakšni so vzroki tega nenadnega diplomatskega zanimanja za kos zemlje v jugovzhodni Evropi? Nedvomno vojno-taktičnega značaja. Vse je danes v funkciji vojne. Cilj teh izjav, podanih v Londonu, Washingtonu in Moskvi glede nas je torej poskus duhovne razorožitve čudovitega našega naroda, ki je tudi v najbolj kritičnih trenutkih, ko se je vojna bila na naših tleh, obdržal zgledno, disciplinirano in rodoljubno obnašanje. Gospodje Eden, Cordell Hull in Molotov bodo pač doživeli razočaranje. Spoznali bodo, kako malo poznajo albansko dušo. Sprevideli bodo, da so s svojimi izjavami dosegli baš nasproten učinek.«

Ekscelencija Kruja je nato prečital besedilo Edenovih izjav, kakor ga je objavila agencija Reuter, oficijozni komentar londonskega lista »Times«, uradno sporočilo

tako zbrane grške vlade v Londonu ter zadnji oficijozni komentar londonskega radija. Nato je takole nadaljeval:

»Tovariši! Pustimo ob strani ameriške in ruske odmeve uradnih britanskih izjav, odmeve, ki so več ali manj enaki ali podobni. Kaj izhaja v bistvu iz vsega tega zbora uradnih izjav in napol uradnih komentarjev za Albanijo? To je:

1. da je naša nacionalna edinstvo, ki smo si jo priborili s krvjo naših sinov in hrabrih vojakov Osi samo utvara, kajti Velika Britanija in njeni zavezniki je ne priznavajo;

2. da ostajajo teritorialne težnje naših sosedov tudi glede starih albanskih pokrajin nedotaknjene in da jih veliki angleški, ameriški in ruski zavezniki samo podpirajo.

3. da bi po zadostitvi vseh tujih pohlepov po sveti zemlji naše domovine tvorilo svobodno in neodvisno državo Albanijo samo ono skromno hotenje, ki bi nam bilo plemenito darovano, morda med obema rekama Vojuso ali celo Skumbinjem na eni strani in Drino ali celo Matijem na drugi strani;

4. da bi končno v tej državi na papirju albanski narod ali bolje rečeno pol milijona Albancev, ki bi tvorili prebivalstvo takšne države, imeli pravico izbrati si režim in vlado po svoji volji, seveda ako bi tudi v tem primeru to ne nasprotovalo morebitnim razpoloženjem med raznimi balkanskimi državami.

Na vse te zločinske sovražne namene odgovarjam z ogorčenjem in imenu vsega albanskega naroda: Ne! Odgovarjam s ponosnimi Ducejevimi besedami, da se o mejah domovine ne govori, temveč da se jih brani. Mi bomo s svojo krvjo do zadnjega meča, ki nosi puško, branili vse naše meje, tako one na severu, kakor one na jugu. Hrabri vojski Osi, ki so nam pomagali urediti našo nacionalno edinstvo, slavna imperialna vojska, ki budno straži te naše osvoboditve, veljajo več ko vsa brbljanja Londona, Washingtona in Moskve. Glede podkati hinavskih braniteljev svobode narodov pa odgovarjamo:

1. da je narod le v toliko svoboden, v kolikor izkazuje svojo življenjsko silo in v kolikor pred svojo svobodo misli na svoj obstoj in svoje življenje. Kdor zanika življenje, ne more govoriti o svobodi.

2. da se čuti albanski narod mnogo bolj neodvisnega in imperialni skupnosti z Rimom, v katero je prostovoljno stopil kot svobodna in suverena država, kakor pa na milost in nemilost izrečen svojim pohlepim sosedom ali celo morebitni zvezi balkanskih držav, katere politično središče naj bi bil Beograd.

3. da naj britanska vlada, preden govori o naši svobodi, prizna to dobrino svojim zaslužnim narodom na Irskem, v Egiptu, v Južni Afriki in Indiji.

Tovariši! Često se dogaja v življenju, da bi nam zla, ki nam ga stori prijatelj ne storil niti najhujši sovražnik. Res pa je tudi nasprotno: Često bi nam usluga, ki nam jo stori sovražnik, ne mogli storiti niti najboljši prijatelj. To velja v tem primeru. Vemo, da go med nami najveži, ki se morda do tega trenutka še verjeli, da so Anglosasi sposobni česa dobrega v odnosih do malih in slabotnih narodov. Po tej očitali zli veri z njihove strani nasproti nam, ne bo pač nihče več nasledel londonskemu zatrevanju, ako je v njem le še kaplja albanske krvi. Narod se čisto puste uspati po lahkih in udobnih utvarah, sam? da bi se izognili tveganjem in žrtvam, ki jih lahko zahteva resničnost. Včasih je po-

treben kak udarec, da jim odpre oči. Albanskemu narodu je ta udarec prišel iz Londona, Washingtona in Moskve. Zahvaliti se moramo tem londonskim podžigalom, katerim se je poleg vseh članov in ostalih osebnosti pridružil tudi občinstvo na tribunah.

Vse albanske pokrajine solidarne

Govor predsednika vlade so navzoči večkrat prekinili z burnimi aplavzi in ga krdno pozdravili z viharjimi manifestacijami, katerim se je poleg vseh članov in ostalih osebnosti pridružil tudi občinstvo na tribunah.

Za Ekscelencio Krujo so spregovorili tudi nekateri višji člani sveta Derviš Kemal.

Priština s Kosova, ki je govoril v imenu prebivalstva te pokrajine, je najprej ostro komentiral izjave britanskega zunanjega ministra, katerega rezerve dajejo jasno slutiti angleške namene v pogledu Kosova. Dejal je med drugim: Ali gospod Eden ve, da loči prebivalstvo Kosova od Srbov gora trupel in reka krvi? In mi jim nismo storili nič drugega, kakor da smo bili Albanci in smo to hoteli ostati z vsemi posledicami, katerim smo bili izpostavljeni po njih pri-tisku pred svojo osvoboditvijo. Gospod Eden nam sedaj zagotavlja, da se bomo vrnili v to suženjstvo, in to v imenu one pravičnosti, ki naj bi izhajala iz atlantske karte! Dokler bodo na Kosovem mladeniči in močje, ki iznajo sukati orožje, si nihče ne bo drznil stopiti na kosovski tla. Govornik je takole zaključil: Prepričani smo, da nas bo na vojska, ki nas je osvobodila, podprla tudi v obrambi naše svobode. Kralj, ki je spremljal našo državo v Veliko Albanijo, gotovo ne bo dovolil, da jo sovražnik spet okrne. Velika Albanija, je bila ustvarjena po volji Duceja in s krvjo italijanskih vojakov in albanskih prostovoljcev. Zato, da na Kosovskem polju očuvamo zastavo Skandenbergarja, smo pripravljani, ako bo treba, spet preliti našo kri. To je odgovor, ki ga daje kosovski ljudstvo. Tudi njegov govor je zbornica pozdravila z navdušenimi vziki Kralju in Duceju in imperialnim oboroženim silam ob viharjem odobravanju.

Nato so govorili še višji svetniki Mikal Boikamani za Korčo, Imerudža za Dulcin in Kristaj Strati za Argirocastro. Vse govorilke je zbornica z največjo pozornostjo poslušala.

Za njimi je predsednik višjega fašističnega sveta korporacij Ekse. Poliqui spregovoril odločne besede.

Resolucija

Po kratki prekinitvi seje je svetnik Kaf ali Begaj iz Dulcinja prečital resolucijo, ki je bila z vzklikom sprejeta med viharjem odobravanjem in ovacijami Duceju in Veliki Albaniji, neporočeno povezani z imperialno Italijo. Besedilo resolucije je na-slednje:

Vrhovni fašistični svet korporacij v Albaniji, potem ko je slišal sporočila predsednika vlade, o izjavah zunanjega ministra Velike Britanije Edena in njegovih tovarišev v Zedinjenih državah in Sovjetski zvezi ter izjave tako zbrane grške vlade v Londonu, ugotavljajoč v teh izjavah spet enkrat zahrbitne namere večnih sovražnikov albanskega naroda proti naši etnični in teritorialni nedotakljivosti:

po zagotovitvi Kraljevske vlade, da bomo vse meje Velike Albanije branili z vsemi sredstvi in do poslednje kaplje krvi, spoštljivo pozdravljajo albanske, italijanske in nemške bojovnike, ki so padli na polju časti za uresničenje te naše velike nacionalne edinstvi in novega svetovnega reda, kakor ga je napovedal, kakor ga hoče in želi Duce fašizma Benito Mussolini;

z neporočno vero pozdravljamo vse obožene sile Osi, ki se bori na vseh bojiščih za doseg nedotakljive zmage; zagotavlja isto vero Albaniji, da je ves albanski narod v Italijo v obrambi svoje etnične nedotakljivosti, kakršno hoče Nj. Vel. Viktor Emanuel III., Kralj Italije, in kakor jo je izpovedal v svoji poslanici albanskemu narodu ob priliki 39 letnice naše neodvisnosti.

Izražamo trdno voljo naroda, da hoče ostati svobodna in suverena država v imperialni skupnosti Rima, v katero je prostovoljno stopila in v kateri smatra zajamčeno svojo neodvisnost in etniško nedotakljivost.

Smatra končno, da je najboljši odgovor na grožnje in sovražna podkatičanja čim širše sodelovanje albanskega naroda pri obrambi njegovega ozemlja, kar se že izvaja s povečanjem števila planinskih polkov Albanije, ki se sedaj formirajo.

Seja se je končala s pozdravom Kralju in Duceju od novih navdušenih manifestacijah.

Špansko-portugalsko sodelovanje

Povratek generala Jordane

Lizbona, 23. dec. s. Predsednik portugalske republike Carmona je od odhoda španskega zunanjega ministra Jordane iz Lizbone poslal generalu Francu Brzajvko, v kateri izražajo svojo najbolj vročo željo, da bi najnovejši razgovori doprinesli k utrditvi špansko-portugalskih odnosov in mednarodne politike Iberijskega polotoka. General Jordana pa je brzojavil Salazarju iz Elvasa in se mu prisrčno zahvalil za toplo sprejem na Portugalskem ter izrazil svojo trdno prepričanje, da bo špansko-portugalsko sodelovanje dovedlo do blagodejnih rezultatov v odnosih med obema narodoma.

Organizacija kmetovalcev Ljubljanske pokrajine

V teku zborovanja Pokrajinske zveze delodajalcev, ki mu je predsedoval Visoki Komisar, so predsedniki Združenj polji svoja poročila o delovanju v preteklem letu. V naslednjem podajamo poročila o kmetijstvu:

I. Organizacija

Takoj po ustanovitvi Združenja kmetovalcev Ljubljanske pokrajine na osnovi naredb z dne 15. avgusta 1942-XXI stev. 80 in po prenosu združenja iz doslej obstoječih kmetijskih zbornic je združenje začelo svoje delovanje v korist zastopanih strok.

Osnovna organizacija združenja je dobila sedaj popolno in dokončno obliko. V mejah možnosti vrše svetniki združenja svoje posle, pričakujejo, da bodo splošne prilike dovolile intenzivnejšo podporo ter ustanovitve krajevnih uradov pri okrajnih poverjenstvih Zveze delodajalcev, ki jih je ta zveza že predložila.

Združenje predstavlja zakonito preko 45 tisoč kmetovalcev družinskih starešin, od padajočih na ravno teliko kmetijskih gospodarstev, ki se obdelujejo pretežno po direktnem sistemu in katerih skupna poljedelska površina znaša 454.493 ha, od katerih odpada 197.730 ha na gozdove. Kmetijska gospodarstva se z ozirom na njih obseg lahko razdeli takole:

površina gospodarstva	število gospodarstev
od 1 do 5 ha	23.000
od 5 do 50 »	21.552
od 50 do 100 »	343
od 100 do 200 »	61
preko 200 »	44
skupaj	45.000

V skladu s komisarijevo naredb stev. 69 z dne 17. aprila t. l. so priključeno združenju a) Slovensko sadjarsko društvo in b) Slovensko čebelarstvo, katerih gospodarstva in produktivna važnost je v resnici znatna. Dovolj je omeniti, da vsi prvi po svojih 51 podružnicah v vsaj pokrajini svoje delo v korist 4000 sadjarjev, ki imajo okrog 5500 ha, drugo pa združuje okoli 1000 čebelarjev, razdeljenih na 48 podružnic s skupno 20.500 panji.

V odboru združenja sta Sadjarsko in Čebelarstvo društvo predstavljeni po svojih predsednikih. Predsednik in podpredsednik sta člana sveta in izvršnega odbora Zveze delodajalcev. Takisto sta zastopani v kmetijsko-gospodarskem odboru Pokrajinskega sveta korporacij ter v vseh tehničnih in gospodarskih uradih Visokega komisariata. Združenje je tedaj popolnoma vključeno v sindikalni in gospodarski red pokrajine.

II. Pogodbena in pomožna delavnost

Proučeni in izdelani so bili razni načrti, od katerih se nekateri uresničujejo, in sicer: 1. pravilnik za kolektivne odnose dela za gozdne in oglarske delavce, 2. mezdni pravilnik za težake in viničarje, 3. pravilnik za kolektivne odnose dela za vrtnarske delavce, 4. kolektivna mezdna pogodba za težake; razen tega še: a) načrt za zavarovanje kmetijskih delavcev, c) ureditev občinskih kmetijskih središč

III. Kolektivno in individualno podporno delo

Kolektivno in individualno podporno delo raznih vrst se je vršilo zelo intenzivno. Posebno se je bilo v tesnem sodelovanju z vojaškimi oblastmi napravljeno in posameznim proučenim nad 4500 prošelj kmetovalcev, ki morajo na svoje posestve zaradi sezonskega dela. Prosilci so po posredovanju združenja vsi dobili potrebna dovoljenja za prehod, kar je bilo v zadovoljenje tako zainteresiranim kakor vojaški oblasti. Na tak način je bilo mogoče pospraviti letino in znatne množice pridelkov, ki bi bili sicer izgubljeni. Mnogo je bilo individualnih del tehničnih in gospodarskega značaja, ki so bila proučena z vsjo skrbjo. Slednja se zlasti tičejo krmiljenja živine, gnojenja, izbora semen, poljedelskega plodoreda, kmetijske uprave in knjigovodstva, kmetijske zakonodaje, zboljšav kmetijskih stavb itd. Uradni združenja so vedno polni kmetovalcev, ki izkazujejo funkcionalno svoje polno in očitno zaupanje.

IV. Tisk in propaganda

Revija »Oraček«, mesečno glasilo združenja, ki ga kmetovalci zelo cenijo, je bila omejena v obliki in v nakladi. Združenje je razen tega razširilo brošure za agrarno tehniko in zelo razumljivem slogu in je učinkovito sodelovalo pri raznih sličnih publikacijah, ki zanimajo kmetijstvo pokrajine.

V. Finančni položaj

Proučeno je bilo razni načrti za zboljšanje zemljišč, za tehnične in poljedelske izpopolnitve, za racionalni plodored, za izbiro in zboljšanje stanja živine, za ureditve voda, za gnojenje, za poljske kulture in industrijskega značaja ter za ureditev in izpopolnitve zavarovalnih sistemov, tečajev za poklicno specializacijo in vzgojo delavstva itd.

Vse to delo teži k izpopolnitvi in k organizaciji vsakega gospodarskega, tehničnega, socialnega in proizvodnega čimtelja. Združenje se je izkazalo kot vrh tehnični, organizacijski in podporni organ za okrepitev kmetijskega gospodarstva pokrajine.

Nagrade najboljim kuharjem v obratnih delavskih kuhinjah. V Triestu je bila sestavljena posebna komisija za podelitev nagrad onim kuharjem, ki bodo najboljše izpolnili zadane pogoje nagradnega natečaja. Člani komisije, v kateri so najodličnejši triestinski poznavalci te stroke, si bo natančno ogledala obratovanje v posameznih triestinskih delavskih kuhinjah, kjer bo imela priliko spoznati sposobnosti ter spretnosti kuharjev, pa tudi ostale osebe. Določene so bile sledeče nagrade za zmagovalce tega izredno zanimivega natečaja: prva nagrada 1000 lir, druga nagrada 700 lir, tretja nagrada 500 lir, četrta nagrada 400 lir, peta 200 lir, šesta 100 lir.

105 let je stara in čita brez naočnikov. Iz Udina poročajo: 105 let je doživela te dni gospa Marija Midenova vdov. Salvadori. Castiljiva starka opravlja še vedno svoja gospodinjstva dela. Več ur na dan posveča svoj prosti čas čitanju časopisov in knjig. Zanimivo je, da ne potrebuje pri tem nobenih naočnikov. Nedavno je zbolela in je čutila hudo mrzlico, ki se je je je kmalu otrešla, kar priča o starih in nevarnih trdoživostih. Stanuje pri svoji hčerki, ki je dopolnila te dni svoje 70. leto. Hudo prizadeta je bila gospa Midenova, ko ji je pred letom dni umrla njena 101 leto stara mlajša sestra Ana. Ob svoji 105letnici je prešla nešteto čestitk in tudi številna darila. Slavljenka je najstarejša žena Udina in vse udinske okolice.

Padel je s 15 m visokega zvonika in ostal pri življenju. V okolici Verone je bil zaposlen 45letni delavec Ivan Menegazzi pri popravljanju ure na cerkvenem zvoniku. Bil je ravno na tem, da konča svoje delo, ko je iz še nepojasnjenega vzroka izgubil ravnotežje in omahnil v globino 15 metrov. Priletel je na kamniti tlak in si polomil nogi ter poškodoval glavo. Kmetovalci, ki so mu prišli na pomoč, so bili preplašeni, da ga odnašili mrtvega. Bili so pa zelo presenečeni, ko se je sicer nekoliko poškodovan Menegazzi pričel z njimi popolnoma mirno razgovarjati. Ponesrečenca so prepeljali v veronsko bolnišnico.

Vodnikova družba sporoča svojim delavcem-poverjenikom in vsem članom, da so izšle Vodnikove knjige in sicer Vodnikova prafika za leto 1943. In Janka Kača povest »Na novinah« Člani prejmejo knjige pri svojih poverjenikih, direktni člani pa v pisarni Vodnikove družbe. Puciničeva 5. Letošnja članarina znaša Lir 16.— in dopravnina 1 ali 2 liri.

Mrtve v brivčevem naslanjaču. V brivski salon v kraju Porta San Pietro pri Ferrari je stopil gospod visokega stasa in se vsedel v naslanjač, da bi ga brivec obril in ostrigel. Brivec je spreporil z gostom nar besed in se je potem za trenutek oddaljil v drugi prostor na brivsko mlo. Ko se je vrnil in spreporil s svojim gostom, se je zelo začudil. Gost je bil popolnoma tih. Čez nekaj časa je brivec opazil, da se pripravlja za brivje mrtvega. Takoj je poklical zdravnika, ki je ugotovil, da je gost umrl za posledicami srčne kapi. Varnostni organi so ugotovili identiteto mrtvega brivskega gosta. Gre za 63letnega podjetnika Secinda Gardija iz veronske pokrajine.

31 študijskih ustanov za doktorje letalskega inženjstva. Vodstvo Kr. inženjerske letalske šole rimske univerze in Kr. politehnike v Turinu sta objavila natečaj za 31 študijskih ustanov, ki so namenjene onim dijakom, ki hočejo doseči doktorat letalskega inženjstva. Razpisne ustanove v znesku 12.000 lir letno bodo podelile onim dijakom, ki bodo najboljše ustregli pogojem v smislu razpisa. Prispevke za te ustanove so dali na razpolago letalsko ministrstva v Rimu ter glavni obrati letalske proizvodnje.

Zanimiva in poučna razstava v Palermu. V foverskih prostorih gledališča Massimo v Palermu je bila slovesno odprta zanimiva razstava, prva te vrste. Gre za razstavo umetnega vojaškega obrtništva, ki jo je organizirala vojna podporni sekcija. Na razstavi je zbranih nad 400 del s področja umetnega obrtništva. Vseh razstavljalcev je 120. Svečano so otvorili po prisotnosti med drugim armadni general, Prefekt, Zvezni tajnik, nemški konzul, vsi palermski generali, častniški zbor ter druge številne osebnosti iz palermškega kulturnega in javnega življenja. Armadni general se je živo zanimal za razstavljenela dela ter se je razgovarjal z razstavljalci, katerih kvaliteten umetno obrtniško sposobnost je toplo pohvalil.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavskih v kinu Matič in Union: ob 1/2 16. in 1/2 18. uri: V Slogi neprekinjeno ob 14. ure dalje. Ob nedeljah in praznikih v kinu Union ob 10.30. v kinu Matič in Slogi ob 10., v vseh treh ob 1/2 14., 1/2 16. in 1/2 18. uri

KINO SLOGA — TELEFON 27-30
Čudovito trojko, ki so jo obdudovali gledalci vseh svetovnih varijetev, vidite v našem božičnem sporedu
Trapec smrti ali 3 Čodonas

Velicasta realizacija slave in časti velikih cirkuških umetnikov v režiji mojstra A. M. Rabenalt-a.
V glavnih vlogah: Josef Sieben, René Deltgen, Ernst v. Klipstein in Lena Normann.

KINO UNION — TELEFON 22-21
Sijajni film o veliki, tragični ljubezni po Sem Benellijem romanu
Gorgona
V gl. vl.: Mariella Lotti, Rossano Brazzi

KINO MATICA — TELEFON 22-41
Razvedrilo za praznike! — Ljubka, moderna veseloigra z glasbo in petjem
Pojdca ljubezen
Jazz in sport! — V glavnih vlogah: Maria Denis, Massimo Serato

Umetnostne razstave v Rimu. V Rimu razstavljajo svoje umetnine mladi slikar Gustav Solimene, slikar Gino Severini, nadalje Gino Galli ter pruska slikarica Annelise M. Hildenbrandt. Solimene in Galli sta nosila verističnega umetnostnega nazora in smeri. Pri Gino Severiniju se uveljavljajo lirčni navdihi, dočim je Hildebrandtova vnetja, koloristika. Razen tega razstavljata sedaj v Rimu svoje umetnine tudi De Pisis ter Marino Marini.

Nezgode v Triestu. Po obeh rokah se je porezala pri čiščenju butelj 56letna Amalia Albertini. Po levi nogi se je ranil pri delu v neki triestinski delavnici 18letni strugar Mario Caglievina. Čez stopnice je padel 53letni Servolo Vardabasso in si zlomil desnico v zaplestju. 33letna gospodinja Marija Senec si je pri nesrečnem padcu zlomila desno ključnico. 17letni Pavel Bersan se je peljal na kolesu proti Longeri. Pri tem je povozil 66letnega delavca Petra Maffija, ki je obležal z obščitljivimi poškodbami po vsem telesu. Bersan se je pobil po kolenu. Vsi ponesrečenci so zdravijo v triestinski bolnišnici Kraljice Helene.

Nagraditev številnih rodbin. V okviru proslav X. materinskega in dečjega dne v prostorih Verdijevega gledališča v Triestu, ki bo dne 24. decembra, bo triestinski Prefekt Ekse. Tamburini nagradil z Dučejevo nagrado zakonca cav. Gaetana Soano in Marijo Stuparich, ki imata šest sinov, rojenih po 28. oktobru 1932. ter zakonca Umberto Farinelli in njegovo ženo Ano Cincinelli, ki imata devet sinov, od katerih jih je bilo šest rojenih po 28. oktobru 1932-XI. Soano je vpisan v PNF od 3. marca 1925. Farinelli pa od 16. marca 1927.

Nesreče. V zadnjih dneh je bilo pripejanih v ljubljanskem božično precej ponesrečenecov. Anton Verderber, 24letni ključavničar iz Kočevja, si je na krožni žagi porezal prste desnice. Leopoldina Šmid, 66letna zasebnica iz Ljubljane, si je pri padcu zlomila levo nogo. Dušan Hočevar, 14letni dijak iz Ljubljane, se je usekal v levoico. Franja Jeglič, 59letna zasebnica iz Ljubljane, se je poparila s krompom po levici. Antonja Bezek, dveletna hčerka posestnika z Rakinje, si je pri padcu zlomila levo nogo. Franja Švigelj, 15letna hči posestnika z Beguni, si je pri padcu zlomila desno nogo. Ivana Umetič, 22letna služkinja iz Ljubljane, je padla s podstrešja 3 m globoko in si zlomila levo nogo. Josip Podbevšek, 35letni delavec iz Ljubljane, si je pri padcu poškodoval hrbtnico. Taki Petrovčević, 8letni hčerki čevljarkega mojstra iz Hotedršice, se je vnela oblika na telesu. Deklica je močno opečena.

IZ LJUBLJANE

—lj Uprava Državnega gledališča sporoča p. n. občinstvu, da se vsi predprijave vstopnic za operne in dramske predstave o božičnih praznikih od srede, 23. t. m. dalje v opernem gledališču od 10.30 do 12.30 in od 16. do 18. ure vsak dan razen v četrtek 24. t. m., ko bo poslovala dnevna blagajna od 10.30 do 15. ure nepretrgoma.

—lj Snaženje hodnikov. Hišni posestniki so jeseni nekoliko popustili, da hodnikov ne snajžijo več tako vestno, čeprav bi bilo to sedaj zelo potrebno, ko je zaradi južnega vremena povsod precej blata. Zato spet opominjamo vse gospodarje na obvezno vsakdanje snajženje hodnikov ob hiših in parcelah, da v mestu vzdržimo snago na višini, kakršna se spodobi kulturnemu mestu.

—lj Večje število delavcev za spravljanje snega bo mestno cestno nadzorstvo potrebovalo, ko zapade sneg. Spravljanje snega je pač med tistimi reškimi deli, ki pozimi dajejo zaslužka potrebnim osebam ter se zato vsako leto oglasi veliko število delavcev. Radi novih uredb o sprejetju na delo je letos potrebno, da se vsi oni delavci, ki nameravajo iskati zaslužek pri teh delih, že sedaj naznanijo mestnemu cestnemu nadzorstvu v sobi št. 1 v pritličju na Ambroževem trgu št. 7.

—lj Vse točlice alkoholnih pijač opominjamo mestni trošarinski oddelek, naj mu do 31. decembra t. l. v sobi št. 23, Lingarjeva ulica 1, I. nadstropje, naznanijo v letu 1942. zatrosarinjeno vino in pivo zaradi odmere pavšala občinske davčnine na potrošnjo za prihodnje proračunsko leto.

—lj Da si Božiček ne bo belil glave, kaj naj prinese prdnim otrokom, ga vabimo v knjižno Tiskovne zadruge, kjer mu bo lahka izbira. Največje veselje bo imela dekca, ako dobi barvnike ali barvice in priljubljene slikanice »Police za malec«, »Princeska Zvezdana«, »Kralj Debeluh in sinko Debelinko« in »Prigode porednega Bobija«.

—lj Najlepše božično darilo je danes dobra knjiga, ki človeka dvigne nad vsakdanje skrbi in mu nudi duševnega užitka in koristne izobrazbe. Posetite Knjižno Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ul. 3.

Radio Ljubljana

PETEK, 25. DECEMBRA 1942-XXI
7.30: Pisana glasba, 8.00: Napoved časa; poročila v italijanski, 12.20: Plošče, 12.30: Poročila v slovenski, 12.45: Komorna glasba, 13.00: Napoved časa; poročila v italijanski, 13.15: Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenski, 13.20: Radijske pesmi, orkester pesmi vodi dirigent Angelini, 14.00: Poročila v italijanski, 14.15: Koncert radijskega orkestra in komornega zbora, vodi dirigent D. M. Sijance, 14.30: Stare božične pesmi, 15.00: Poročila v slovenski, 17.00: Napoved časa; poročila v italijanski, 17.10: Pet minut gospoda X, 17.15: Moderne pesmi, vodi dirigent Zeme, 19.30: Poročila v slovenski, 19.45: Folkloristična glasba, 20.00: Napoved časa; poročila v italijanski, 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenski, 20.45: Godalni orkester, vodi dirg. Spaggiari, 21.15: Opevno glasbo vodi dirigent Gallino, 21.50: Predavanje v slovenski, 22.00: Pesmi za vse okuse, vodi dirigent Segur, 22.45: Poročila v italijanski.

SOBOTA, 26. DECEMBRA 1942-XXI
7.30: Pesmi in naprevi, 8.00: Napoved časa; poročila v italijanski, 12.20: Plošče, 12.30: Poročila v slovenski, 12.45: Lahka glasba, 13.00: Napoved časa; poročila v italijanski, 13.15: Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenski, 13.20: Lahka glasba od večerj in danes, Orkester vodi dirigent Petralia, 14.00: Poročila v italijanski, 14.15: Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijance, Pisana glasba, 15.00: Poročila v slovenski, 17.00: Napoved časa; poročila v italijanski, 17.10: Pet minut gospoda X, 17.15: Koncert sopranistke Irmaut Reisinger, 17.30: Koncert pianistke Enrike Cavallo, 17.55: Gospodinski predavanje v slovenski, 19.30: Poročila v slovenski, 19.45: Lahka glasba, 20.00: Napoved časa; poročila v italijanski, 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenski, 20.45: Lirična predmetev družbe ELAR: Puccini: Tosca, V odmorih: predavanje v slovenski, zanimivosti v slovenski, Po končani operi: poročila v italijanski.

DNEVNE VESTI

Prijetne božične praznike želimo našim naročnikom, inserentom, sotrudnikom in čitateljem.

Uredništvo in uprava
„Slovenskega Naroda“

Na polju slave so padli milični legionar Omegar Del Ben, star 35 let, po rodu iz Rima, oddelkovodja Manilij Ficari, tudi iz Rima, in podporočnik Anton Garneri, ki je bil vojni prostovoljec. Del Ben in Ficari sta žrtvovala svoje mlado življenje na afriškem bojišču. Ficari je pokopan na krščanskem pokopališču v Bengaziju. Garneri je našel junaško smrt na ruskem bojišču, star 23 let.

Smrt generala V. A. Modugna. V Triestu je umrl divizijski general Vito Anton Modugna, pokrajinski nadzornik za protiletalsko zaščito in predsednik triestinske pokrajinske zveze številnih družin. Pokojnik se je udeležil italijansko-turske vojne in prve svetovne vojne. V obeh vojnah je prejel številna odlikovanja v znak priznanja za njegove vojaške zasluge. Njegovega svečanega pogreba v Triestu so se udeležili Prefekt Tamburini, poveljnik Armadnega zbora general Ferrero, Zvezni tajnik Spangaro, general Landi,

poveljnik vojaške zone general Navarra Vigiani ter druge odlične osebnosti. Blagoslovitev pokojnikovih telesnih ostankov je bila v cerkvi sv. Antona, od koder se je razvil veličasten žalni sprevod po Mazzinijevi ulici na trg Goldoni in od tod po ulici Silvija Pellica na triestinsko vojaško pokopališče.

Papeževa darila vojnim ujetnikom. Tudi letos je dal poslati papež Pij XII. vojnim ujetnikom primerna božična darila. Sporočil jim je tudi preko nuncijev tople izpodbudne besede in najtoplejša voščila za leto 1943. Nunciji ter apostolski delegati so že pričeli z razdeljevanjem daril in z božičnim obiskovanjem vojnih ujetnikov.

Smrt znamenitega umetnostnega kritika. Te dni je umrl v Monakovu ravnatelj glavne pinakoteke dr. Erich von der Bercker. Pokojnik je bil znamenit umetnostni kritik evropskega in svetovnega slovesa. Posebno znana so njegova dela, njegove študije, ki se nanašajo na razvoj italijanskega slikarstva v dobi preporoda. Bil je med najodličnejšimi poznavalci italijanskih preporodnih umetnostnih teženj.

Velika tatvina. V poslovne prostore družbe Atalij Tavazzoni v ulici Jenner v Milanu se je vtihotapila drzna tatinska družina, ki je odpeljala veliko množino tekstilnih predmetov, vrednih okoli 200 tisoč lir. Tatinskim zlikovcem so varnostna oblastva že za petami.

Motiv Grosuplje želi vsem svoj. čitateljem srečen Božič!

Tvrdba
DRAGO SCHWAB
LJUBLJANA Ulica 3. maja 7

BLAGOSLOVLJENE BOŽICNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO ŽELI

DIPL. OPTIK
Fr. P. Zajec
LJUBLJANA, PASAŽA NEBOTIČNIKA

Inseriraj v „Slov. Narodu“

IVAN ZELEDNIKAR
manufakturna trgovina
LJUBLJANA Marijin trg 3

Vsem cenjenim odjemalcem in prijateljem želi vesele božične praznike in srečno novo leto

B. MOTOH
trgovina z mešanim blagom
LJUBLJANA Krekov trg 11

PRODA SE
Velika in visoka iz železobetona zgrajena tovarna in več hektarjev sveta ob prometni cesti tik mesta in blizu železniške postaje. — Več v pisarni odvetnika dr. Karla Kuhelj, Bleiweisova cesta št. 6, II. nadstropje.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

FRAN LONČAR
strojno ključavničarstvo, avtomatična delavnica, avtomatično brušenje žag
LJUBLJANA, Gospodarska cesta 43

Šentjakobska knjižnica
svojim čitateljem in čitateljicam

Blagoslovljen in zadovoljen
BOŽIČ
ter srečno in uspeha polno
NOVO LETO 1943
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
slaščičarna
PELICON
Wolfova ulica št. 14 - Miklošičeva cesta
nasproti Uniona

MALI OGLASI
SUHE GOBE
Bleiweisova cesta 29
zveza — Ljubljana,
prodaja Gospodarska

KLOBUČARNA PAJK
ŽELI VSEM SVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM
VESELE BOŽICNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO
LETO 1943

RUDOLF PAJK, LJUBLJANA,
SV. PETRA CESTA 38 — MIKLOŠIČEVA CESTA 12

C. E. I. S. A.
COMPAGNIA ESPORTAZIONE IM-
PORTAZIONE SEMENTI AGRICOLE — DRUŽBA ZA IZVOZ IN
UVOZ POLJEDELSKIH SEMEN

Organismo economico della Confederazione Fascista dei Commerciali per il commercio coll'estero delle sementi e bulbi da destinarsi alla semina agricola. Vi fanno parte come socie tutte le Ditte Italiane operanti nel ramo all'importazione ed all'esportazione. Per informazioni scrivere: Po pojasnila pišite na: **C. E. I. S. A. — Via Altabella 11 — Bologna**

